

PROJEKTAS „SKAITMENINIO UGDYMO TURINIO KŪRIMAS IR DIEGIMAS“

PROJEKTO KODAS 09.2.1-ESFA-V-726-03-0001

LENKŲ TAUTINĖS MAŽUMOS GIMTOSIOS KALBOS IR LITERATŪROS MOKYTOJŲ KVALIFIKACIJOS TOBULINIMO PROGRAMA (trukmė 48 akad. val.)

Programos rengėjas (-ai):

Alina Savanevičienė, Renata Slavinskienė, Olga Volkovicka,
Agata Augustinovič, dr. Jūratė Valuckienė, dr. Milda Damkuvienė

Programos pavadinimas

Lenkų tautinės mažumos gimtosios kalbos ir literatūros mokytojų kompetencijų tobulinimo programa, skirta atnaujinto ugdymo turinio įgyvendinimui

Programos anotacija (aktualumas, reikalingumas, prioritetinga kryptis)

Norint sėkmingai įgyvendinti Lenkų tautinės mažumos gimtosios kalbos ir literatūros bendrąją programą, joje aprašytas naujoves, svarbu pasirūpinti mokytojų kvalifikacija ir kompetencijų ugdymu. Atnaujinamose programose yra akcentuojamas kompetencijomis grįstas mokymas(is). Kvalifikacijos tobulinimo programa turėtų padėti mokytojams perprasti kompetencijomis grįsto mokymosi didaktiką, šiuolaikinių ugdymo strategijų, planavimo ir vertinimo specifiką.

Vykdam šią kvalifikacijos tobulinimo programą siekiama padėti pagrindinio ir vidurinio ugdymo lenkų tautinės mažumos gimtosios kalbos ir literatūros mokytojams, kad sėkmingiau būtų ugdomos visos mokinių pasiekimų sritys: kalbėjimas, klausymas ir sąveika, skaitymas ir teksto supratimas, rašymas ir teksto kūrimas, kalbos pažinimas, literatūros ir kultūros pažinimas. Dalyviai praplės savo žinias apie lenkų kalbos specifiką Lietuvoje, apie klasikinės literatūros aktualizavimo galimybes, sustiprins gebėjimus interpretuoti šiuolaikinius literatūros ir kultūros tekstus bei integruoti medijų raštingumo ugdymą į gimtosios kalbos bei literatūros ugdymo turinį.

Mokymų metu dalyviai išsilins į mokomojo dalyko programą ir metodines įgyvendinimo rekomendacijas, dalinsis patirtimi dalyvaudami dviejų sesijų modulyje apie pamokos planavimą ir organizavimą ugdant kompetencijas, pagilins žinias mokomojo dalyko vertinimo srityje. Kad pamoka būtų visapusiškai sėkminga, nukreipta į mokinio gebėjimus, jo sėkmę, bus skirta nemažai laiko pamokos uždavinio ir vertinimo kriterijų formulavimui atsižvelgiant į planuojamas ugdyti kompetencijas. Mokyklų pasirengimo diegti atnaujintas pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo bendrąsias programas veiklos tyrimo rezultatai rodo, kad tobulintinas yra užduoties formulavimas ir jos pateikimas mokiniams. Šiuos veiksmus reikia valdyti pasitelkiant aiškų ir pasikartojantį veikimo algoritmą, kurį mokiniai žinotų iš anksto, kurio taikymas būtų tapęs įpročiu, kai gilinamasi į sąlygą siekiant suprasti, ko užduotis

reikalauja (*Mokyklų pasirengimo diegti atnaujintas pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo bendrąsias programas veiklos tyrimas, Vilnius 2022*).

Šiuolaikiniam mokytojui privalu gerai suplanuoti pamoką / ugdomąją veiklą, kad ugdymas būtų kokybiškas, o jo rezultatai atitiktų pasiekimų lygių požymius. Būtina pagal mokymosi situaciją lanksčiai modeliuoti ugdymo procesą – pamoką, kad būtų tinkamai įgyvendinamas pamokos planas ir reaguojama į spontaniškai atsiradusias mokymo(si) galimybes bei mokinių poreikius, interesus. Bene pati svarbiausia mokytojo pedagoginės veiklos sritis yra išmokyti tinkamai planuoti ugdymo procesą pagal atnaujintas kompetencijas, siekiant jo prasmingumo, kūrybiškumo, veiksmingumo, rezultatyvumo. Svarbu išmokyti modeliuoti kompetencijomis grįsto mokymo(si) planavimo ir įgyvendinimo ciklą: planavimas – mokymasis – reflektavimas.

Dalyvaudami mokymuose dalyviai išmoks planuoti ir įgyvendinti atnaujintą ugdymo turinį, fiksuoti, vertinti individualius mokinių ugdymosi pasiekimus ir pagal pastebėtus pokyčius suteikti grįžtamąjį ryšį vaikui ir jo tėvams (rūpintojams, globėjams), toliau kryptingai planuoti pagalbą vaikui, bendradarbiaujant su tėvais ir švietimo pagalbos specialistais.

Pagrindinis dėmesys kvalifikacijos tobulinimo programoje skiriamas šiuolaikinės didaktikos, gerosios praktikos pavyzdžių analizei, pedagoginės veiklos projektavimui, ugdymo praktikos tobulinimo sprendimų paieškai. Du trečdaliai programoje numatytų naudoti metodu orientuoti į praktinę veiklą bei skirti individualiam dalyvių ar jų grupių darbui.

„Kas naujo švietime“ modulio paskirtis – stiprinti pozityvias mokytojų nuostatas dėl atnaujinto ugdymo turinio, analizuojat globalius ir lokalius švietimo sistemų pokyčius, darančius įtaką mokytojui, dirbančiam pagal atnaujintas bendrąsias programas.

„Įtrauktis ir švietimo pagalba“ modulio paskirtis – suteikti mokytojams reikalingų žinių ir praktinių įgūdžių apie įtraukties principo įgyvendinimo galimybes, diegiant atnaujintą ugdymo turinį. Mokytojai, derinant teoriją ir praktiką, bus mokomi kritiškai į(si)vertinti turimą profesinę parengtį, kad galėtų vykdyti rekomendacijas dėl atnaujintų bendrųjų programų pritaikymo specialiujų ugdymosi poreikių turintiems mokiniams.

Programą „Atnaujintos Lenkų tautinės mažumos gimtosios kalbos ir literatūros bendrosios programos įgyvendinimo galimybės“ sudaro 5 moduliai:

1 modulis. Kas naujo švietime?

- I sesija (trukmė 4 akad. val. – 2 akad. val. teorija ir 2 akad. val. praktika);
- II sesija (trukmė 4 akad. val. – 1 akad. val. teorija ir 3 akad. val. praktika);

2 modulis. Lenkų tautinės mažumos gimtosios kalbos ir literatūros programa ir metodinės įgyvendinimo rekomendacijos (trukmė 8 akad. val. – 3 val. teorija ir 5 val. praktinis darbas).

3 modulis. Pamokos planavimas ir organizavimas ugdant kompetencijas (trukmė 16 akad. val. – 4, 25 val. teorija ir 11, 75 val. praktinis darbas);

4 modulis. Mokinių pasiekimų vertinimo ypatumai lenkų tautinės mažumos gimtosios kalbos ir literatūros pamokoje (trukmė 8 akad. val. – 2,5 val. teorija ir 5,5 val. praktinis darbas).

5 modulis. Įtrauktis ir švietimo pagalba (trukmė – 8 akad. val.: pirmoje sesijoje 4 akad. val. (teorija ir praktika) ir antroje sesijoje 4 akad. val. teorijos ir praktikos).

Programos tikslas:

Analizuojant švietimo ateities tendencijas, formuoti programos dalyvių nuostatas dėl darbo pagal atnaujintas bendrąsias programas ir tobulinti lenkų tautinės mažumos gimtosios kalbos ir literatūros mokytojų dalykines ir bendrąsias kompetencijas, būtinas efektyviai įgyvendinti atnaujintą ugdymo turinį, dirbant su mokiniais, turinčiais specialiųjų ugdymosi poreikių.

Programos uždaviniai:

1. Diskutuoti švietimo tendencijas ir perprasti ugdymo turinio atnaujinimo priežastis, remiantis OECD ir nacionalinio švietimo ekspertų išvalgomis. Kritiškai vertinti švietimo raidos scenarijus ir ugdymo organizavimo pokyčius mokykloje ir (arba) klasėje, rengiantis įgyvendinti atnaujintą ugdymo turinį.
2. Supažindinti lenkų kalbos mokytojus su atnaujinta Lenkų tautinės mažumos gimtosios kalbos ir literatūros bendrąja ugdymo programa ir jos esminiais nuostatais bei struktūra bei aptarti kaitos tendencijas, šiuolaikinės didaktikos prieigas, ugdymo turinio įgyvendinimo galimybes.
3. Siekiant įgyvendinti Bendrųjų ugdymų programų atnaujintą turinį, plėtoti lenkų tautinės mažumos gimtosios kalbos ir literatūros mokytojų ugdymo(si) turinio įgyvendinimo ir tobulinimo bei organizavimo kompetencijas, teoriniuose ir praktiniuose užsiėmimuose įvertinti visas šiuolaikinės pamokos gaires (planavimas – uždavinio kėlimas, apibrėžtumas; mokymas – mokytojo veikla, metodų (tradicinių ir IKT) taikymas; mokymasis – mokinių veikla ugdant kompetencijas lenkų kalbos ir literatūros pamokose.
4. Analizuojant praktinius pavyzdžius ir modeliuojant ugdymo veiklos situacijas atskleisti praktines atnaujintos Lenkų tautinės mažumos gimtosios kalbos ir literatūros bendrosios programos įgyvendinimo galimybes; stiprinti mokytojų gerosios patirties sklaidą ir kolegialų mokymąsi bei praktinius savo veiklos pokyčius.
5. Aptarti mokinių pasiekimų vertinimą, išanalizuoti bendrojoje programoje pateiktus pasiekimų lygių požymius ir jų taikymą rengiant užduotis bei vertinant mokinių pasiekimus. Formuojamojo ir diagnostinio vertinimo pavyzdžių taikymas.
6. Diegiant atnaujintą ugdymo turinį, išanalizuoti įtraukties principo įgyvendinimą, aktualizuojant rekomendacijų dėl atnaujintų bendrųjų programų pritaikymo specialiųjų ugdymosi poreikių turintiems mokiniams pristatymą.

Programos turinys, trukmė, naudojami mokymo (si) metodai (būdai)

Eil. Nr.	Tema	Teorija (val.)	Praktika (val.)	Savaran-kiškas darbas (val.)	Iš viso (val.)	Mokymo metodai
1 modulis. Kas naujo švietime? (8 akad. val.)						
1 modulio 1 uždavinys. Diskutuoti apie švietimo tendencijas ir perprasti ugdymo turinio atnaujinimo priežastis, remiantis OECD ir nacionalinio švietimo ekspertų išvalgomis.						

1.	Kodėl atnaujinamas ugdymo turinys? Bendros švietimo tendencijos, reaguojant į globalaus pasaulio iššūkius. Nacionalinio lygmens susitarimai ir sprendimai atnaujinant ugdymo turinį.	0,5	0,5		1	Įtraukianti paskaita, diskusija.
2.	Kokia bendrojo ugdymo ateitis globalios kaitos kontekstuose? Įtampos ir paradoksai keičiantis bendrojo ugdymo misijai. Suvaldymo strategijos ir klausimai be atsakymų mokytojui.	0,5	0,5		1	Įtraukianti paskaita, diskusija, nuostatų modeliavimas.
3.	Kokie švietimo ir (arba) mokyklos vystymo(si) scenarijai? Inovatyvios švietimo sistemos, struktūros, darbotvarkės: mokymas(is) bendrojo ugdymo mokykloje ir už jos ribų. Nauja bendrojo ugdymo paskirtis ir tikslai: orientacija į kompetencijas.	1	1		2	Įtraukianti paskaita, darbas grupėse, rezultatų pristatymas ir diskusija, refleksija.
1 modulio 2 uždavinys. Kritiškai vertinti švietimo raidos scenarijus ir ugdymo organizavimo pokyčius mokykloje ir (arba) klasėje, rengiantis įgyvendinti atnaujintą ugdymo turinį.						
1.	Kaip ugdyti antropoceno kartą? Paradigminis virsmas: nuo mokymo prie mokymosi įgalinimo. Holistinio kompetencijų ugdymo didaktinės strategijos. Mokytojo parengtis dalyku ugdyti mokinio kompetencijas.	0,5	1,5		2	Įtraukianti paskaita, klausimų / atsakymų sesija, diskusija.
2.	Kas gali būti kitaip organizuojant ugdymą pagal atnaujintas	0,5	1,5		2	Įtraukianti paskaita, atvejo analizė grupėse,

 bendrąsias programas? Mokytojo, pamokos, klasės, mokyklos darbo organizavimo galimybės, iššūkiai, problemos išnaudojant atnaujintų bendrųjų programų potencialą.						rezultatų pristatymas, diskusija, refleksija.
IŠ VISO:	3	5			8	

2 modulis. Lenkų tautinės mažumos gimtosios kalbos ir literatūros programa ir metodinės įgyvendinimo rekomendacijos (8 akad. val.)

2 modulio uždavinys: Supažindinti lenkų kalbos mokytojus su atnaujinta Lenkų tautinės mažumos gimtosios kalbos ir literatūros bendrąja ugdymo programa ir jos esminiais nuostatais bei struktūra bei aptarti kaitos tendencijas, šiuolaikinės didaktikos prieigas, ugdymo turinio įgyvendinimo galimybes.

1.	Lenkų tautinės mažumos gimtosios kalbos bendroji programa 2022: atnaujinimo principai, ugdomos kompetencijos ir mokymo(si) turinys.	0,5	0,5	0	1	Pranešimas, diskusija.
2.	Šiuolaikinis požiūris į lenkų kalbos ir literatūros mokymą ir mokymąsi. Tarpkultūrinė prieiga (kalboje ir literatūroje).	0,5	0,5	0	1	Pranešimas, diskusija, dalyvių turimos patirties šiais klausimais refleksija.
3.	Šiuolaikinė lenkų kalba. Lenkų kalbos specifiška Lietuvoje. Daugiakalbės ir daugiakultūrės aplinkos poveikis mokinių rašomajai ir sakytinei kalbai.	0,5	1,25	0	1,75	Pranešimas ir konkrečių veiklų analizė; dalyvių turimos patirties šiais klausimais refleksija. Praktinis darbas.
4.	Lietuviškieji motyvai Lenkų tautinės mažumos gimtosios kalbos ir literatūros programoje.	0,25	0,5	0	0,75	Pranešimas ir praktinio pavyzdžio analizė organizuojant veiklas.
5.	Naujų literatūros analizės metodų pritaikymas literatūros pamokoje, tarpdalykinių ryšių įtraukimo į kalbos ir literatūros ugdymą būtinybė.	0,5	1	0	1,5	Pranešimas. Grupės darbas: „minčių lietus“, atvejo analizė, užduočių kūrimas.
6.	Medijų raštingumo samprata ir ugdymas mokykloje / lenkų kalbos ir literatūros pamokose: praktinių užduočių kūrimas ir	0,75	1,25	0	2	Pranešimas ir individualios refleksijos. Grupės darbas: „minčių

vertinimas, jų pritaikymo pamokoje galimybių ir perspektyvų aptarimas grupėse.					lietus“, atvejo analizė, užduočių kūrimas.
IŠ VISO:	3	5	0	8	

3 modulis. Pamokos planavimas ir organizavimas ugdant kompetencijas (16 akad. val.)

3 modulio 1 uždavinys. Siekiant įgyvendinti Bendrųjų ugdymų programų atnaujintą turinį, plėtoti lenkų tautinės mažumos gimtosios kalbos ir literatūros mokytojų ugdymo(si) turinio įgyvendinimo ir tobulinimo bei organizavimo kompetencijas; teoriniuose ir praktiniuose užsiėmimuose įvertinti visas šiuolaikinės pamokos gaires (planavimas – uždavinio kėlimas, apibrėžtumas; mokymas – mokytojo veikla, metodų (tradicinių ir IKT), pritaikymas; mokymasis – mokinių veikla) ugdant kompetencijas lenkų kalbos ir literatūros pamokose.

1 sesija

1.	Pamokos uždavinio ir vertinimo kriterijų formulavimas atsižvelgiant į planuojamus ugdyti pasiekimus ir kompetencijas.	0,5	1		1,5	Pranešimas, praktinė veikla. Darbas grupėse.
2.	Metodų parinkimas ir pamokų veiklų planavimas atsižvelgiant į pamokos uždavinį, ugdomus pasiekimus ir kompetencijas.	0,5	1		1,5	Iliustratyvus pavyzdžių pristatymas; darbas grupėse; bendros diskusijos.
3.	Ugdymo sėkmės vertinimo kriterijai ir jų sąsaja su mokymo(si) diferencijavimu, individualizavimu, personalizavimu ir pastoliavimu.	0,75	1		1,75	Pranešimas, praktinė veikla. Darbas grupėse.
4.	Mokymasis bendradarbiaujant. Savivaldis mokymasis.	0,5	1		1,5	Pranešimas. Darbas grupėse.
5.	Įsivertinimas, grįžtamasis ryšys ir refleksija ugdant planuojamus pasiekimus ir kompetencijas. Įvairūs būdai ir įrankiai.	0,5	0,5		1	Pranešimas, praktinė veikla.
6.	Skaitmeninių ugdymo priemonių tikslingas parinkimas.	0,25	0,5		0,75	Iliustratyvus pavyzdžių pristatymas; darbas grupėse; bendros diskusijos
	IŠ VISO:	3	5	0	8	

3 modulio 2 uždavinys. Analizuojant praktinius pavyzdžius ir modeliuojant ugdymo veiklos situacijas atskleisti praktines atnaujintos Lenkų tautinės mažumos gimtosios kalbos ir literatūros bendrosios programos įgyvendinimo galimybes; stiprinti mokytojų gerosios patirties sklaidą ir kolegialų mokymąsi bei praktinius savo veiklos pokyčius.

2 sesija						
1.	Planavimas: ilgalaikis planas, ciklo planas, pamokos planas.	0,5	1,5		2	Pranešimas, praktinė veikla.
2.	Lenkų tautinės mažumos gimtosios kalbos ir literatūros bendrosios programos įgyvendinimo patirtys: praktinis pamokų scenarijų kūrimas ir jų analizavimas.	0,5	3,5		4	Iliustratyvus pavyzdžių pristatymas; darbas grupėse; bendros diskusijos.
3.	Mokymų patirties reflektavimas ir tobulėjimo kryptių apibendrinimas.	0,25	1,75		2	Individuali refleksija, pasidalinimas ir įsivertinimas.
IŠ VISO:		1,25	6,75	0	8	

4 modulis. Mokinių pasiekimų vertinimo ypatumai lenkų tautinės mažumos gimtosios kalbos ir literatūros pamokoje (8 akad. val.)						
4 modulio uždavinys. Aptarti mokinių pasiekimų vertinimą, išanalizuoti bendrojoje programoje pateiktus pasiekimų lygių požymius ir jų taikymą rengiant užduotis bei vertinant mokinių pasiekimus. Formuojamojo ir diagnostinio vertinimo pavyzdžių taikymas.						
1.	Mokymosi pasiekimų ir pažangos vertinimas: formuojamasis, diagnostinis, apibendrinamasis. Formuojamojo vertinimo paskirtis ir būdai.	0,5	1,5		2	Pranešimas ir aptarimas. Praktinė veikla. Darbas grupėse.
2.	Formuojamasis vertinimas – būdas pagerinti mokymosi veiksmingumą, mokinių motyvaciją ir tarpasmeninius santykius, mokinių tarpusavio vertinimą ir įsivertinimą.	1	1,5		2,5	Pranešimas ir aptarimas. Praktinė veikla. Darbas grupėse.
3.	Vertinimo kriterijų formulavimas ir jų sąsaja su mokymo(si) diferencijavimu, individualizavimu ir personalizavimu pamokoje ugdant planuojamas kompetencijas.	0,5	1,5		2	Pranešimas ir aptarimas. Praktinė veikla. Darbas grupėse.
4.	Diagnostinių ir apibendrinamųjų užduočių kūrimas ir vertinimas; rezultatų panaudojimas ugdymo procese.	0,5	1		1,5	Pranešimas ir aptarimas. Praktinė veikla. Darbas grupėse.
IŠ VISO:		2,5	5,5	0	8	

5 modulis. Įtrauktis ir švietimo pagalba (8 akad. val.)						
5 modulio uždavinys. Susipažinti su įtraukties principo įgyvendinimo aktualijomis ir tendencijomis atnaujinto ugdymo turinio kontekste.						
1.	Įtraukties principo realizavimo pokyčiai ir perspektyvos atnaujinto bendrojo ugdymo turinio kontekste.	0,5	0,5		1	Įtraukianti paskaita, diskusija.
2.	Rekomendacijų dėl atnaujintų bendrųjų programų pritaikymo specialiųjų ugdymosi poreikių turintiems mokiniams pristatymas.	0,5	0,5		1	Įtraukianti paskaita, diskusija, nuostatų modeliavimas.
3.	Mokinių, turinčių specialiųjų ugdymosi poreikių, edukacinių galimybių apibūdinimas.	1	1		2	Įtraukianti paskaita, darbas grupėse, rezultatų pristatymas ir diskusija, refleksija.
4.	Mokytojo parengtis ugdyti specialiųjų ugdymosi poreikių turinčio mokinio kompetencijas. Paradigminis virsmas: nuo mokymo prie mokymosi įgalinimo.	0,5	1,5		2	Įtraukianti paskaita, klausimų / atsakymų sesija, diskusija.
5.	Mokinių, turinčių specialiųjų ugdymosi poreikių, ugdymo galimybės, iššūkiai, problemos išnaudojant atnaujintų bendrųjų programų potencialą bei Rekomendacijas. Didaktinės holistinio kompetencijų ugdymo strategijos.	0,5	1,5		2	Įtraukianti paskaita, atvejo analizė grupėse, rezultatų pristatymas, diskusija, refleksija.
	IŠ VISO:	3	5		8	

Tikėtina (-os) kompetencija (-os), kurią (-ias) įgyja Programą baigęs asmuo

Programos dalyviai, išklause teorinę dalį ir atlikę visas praktines bei savarankiškas užduotis, patobulins:

- *asmeninio tobulėjimo ir mokėjimo mokyti kompetenciją;*
- *naujų technologijų ir informacijos valdymo kompetenciją;*
- *mokinių pasiekimų ir pažangos vertinimo kompetenciją;*
- *mokymo turinio įgyvendinimo kompetenciją;*
- *ugdymo(si) aplinkų kūrimo kompetenciją;*
- *dalyko turinio planavimo ir tobulinimo kompetenciją.*

Taip pat bus sudarytos sąlygos plėtoti pedagogų **bendrasias kompetencijas**:

- *profesinės komunikacijos kompetenciją* (dalyviai ją tobulins diskutuodami su kolegomis, dirbdami grupėse, dalindamiesi patirtimi ir jungdamiesi į profesinius tinklus);
- *reflektavimo ir mokymosi mokyti kompetenciją.*

Įgytų kompetencijų į(si)vertinimo būdai

Mokymų dalyvių įsitraukimo atliekant individualias ir grupines praktines užduotis stebėjimas. Lenkų kalbos ir literatūros ugdymo turinio planavimo (teminio plano, pamokos plano, kompetencijų ugdymo iliustracijų) pavyzdžių pateikimas. Sėkmingas praktinių užduočių atlikimas, asmeninės dalyvių patirtys, diskusija, refleksija. Pasiekimų lygių identifikavimas, remiantis praktiniais pavyzdžiais. Praktinės veiklos analizė ir įsivertinimas.

Programai vykdyti naudojama mokomoji medžiaga ir techninės priemonės:

Mokomoji medžiaga

1 modulis <i>Kas naujo švietime?</i>		
Temos	Mokomosios medžiagos pavadinimas	Mokomosios medžiagos apimtis
Kodėl atnaujinamas ugdymo turinys?	Bendros švietimo tendencijos, reaguojant į globalaus pasaulio iššūkius. Nacionalinio lygmens susitarimai ir sprendimai atnaujinant ugdymo turinį.	PowerPoint pateiktis (8 skaidrės). Klausimai diskusijai, medžiaga MOODLE aplinkoje savarankiškam mokymuisi.
Kokia bendrojo ugdymo ateitis globalios kaitos kontekstuose?	Įtampos ir paradoksai keičiantis bendrojo ugdymo misijai. Suvaldymo strategijos ir klausimai be atsakymų mokytojui.	PowerPoint pateiktis (10 skaidrių). Klausimai diskusijai, medžiaga MOODLE aplinkoje savarankiškam mokymuisi.
Kokie švietimo ir mokyklos vystymo(si) scenarijai?	Inovatyvios švietimo sistemos, struktūros, darbotvarkės: mokymas(is) bendrojo ugdymo mokykloje ir už jos ribų. Nauja bendrojo ugdymo paskirtis ir tikslai: orientacija į kompetencijas.	PowerPoint pateiktis (6 skaidrės). Užduotis darbui grupėse, klausimai diskusijai ir refleksijai, medžiaga MOODLE aplinkoje savarankiškam darbui ir mokymuisi.
Kaip ugdyti antropoceno kartą?	Paradigminis virsmas: nuo mokymo prie mokymosi įgalinimo. Holistinio kompetencijų ugdymo didaktinės strategijos. Mokytojo parengtis dalyku ugdyti mokinio kompetencijas.	PowerPoint pateiktis (12 skaidrių). Klausimai diskusijai, medžiaga MOODLE aplinkoje savarankiškam mokymuisi.
Kas gali būti kitaip ir (arba) nauja organizuojant ugdymą pagal atnaujintas bendrąsias programas?	Mokytojo, pamokos, klasės, mokyklos darbo organizavimo galimybės, iššūkiai, problemos išnaudojant atnaujintų	PowerPoint pateiktis (5 skaidrės). Užduotis atvejo analizei, klausimai diskusijai ir refleksijai, medžiaga

	bendrujų programų potencialą.	MOODLE aplinkoje savarankiškam mokymuisi.
2 modulis <i>Lenkų tautinės mažumos gimtosios kalbos ir literatūros programa ir metodinės įgyvendinimo rekomendacijos</i>		
Temos	Mokomosios medžiagos pavadinimas	Mokomosios medžiagos apimtis
Lenkų tautinės mažumos gimtosios kalbos ir literatūros bendroji programa 2022: atnaujinimo principai, ugdomos kompetencijos ir mokymo turinys.	Lenkų tautinės mažumos gimtosios kalbos ir literatūros bendroji programa 2022.	PowerPoint pateiktis (5 skaidrės). Nuoroda į programą.
Šiuolaikinis požiūris į lenkų kalbos ir literatūros mokymą ir mokymąsi. Tarpkultūrinė prieiga (kalboje ir literatūroje).	Šiuolaikinis požiūris į lenkų kalbos ir literatūros mokymą ir mokymąsi. Tarpkultūrinė prieiga.	PowerPoint pateiktis (16 skaidrių).
Šiuolaikinė lenkų kalba. Lenkų kalbos specifika Lietuvoje. Daugiakalbės ir daugiakultūrės aplinkos poveikis mokinių rašomajai ir sakytinei kalbai.	Šiuolaikinė lenkų kalba. Lenkų kalbos Lietuvoje specifika. Daugiakalbės ir daugiakultūrės aplinkos poveikis mokinių rašomajai ir sakytinei kalbai.	PowerPoint pateiktis (18 skaidrių).
Lietuviškieji motyvai Lenkų tautinės mažumos gimtosios kalbos ir literatūros programoje.	Nagrinėjamų literatūros, kultūros tekstų atranka įvairiems ugdymo tikslams.	PowerPoint pateiktis (10 skaidrių).
Naujų literatūros analizės metodų taikymas literatūros pamokoje, tarpdalykinių ryšių įtraukimo į kalbos ir literatūros ugdymą būtinybė.	Naujų literatūros analizės metodų taikymas literatūros pamokoje.	PowerPoint pateiktis (12 skaidrių).
Medijų raštingumo samprata ir ugdymas mokykloje / lenkų kalbos ir literatūros pamokose: praktinių užduočių kūrimas ir vertinimas, jų pritaikymo pamokoje galimybių ir perspektyvų aptarimas grupėse.	Medijų raštingumas: samprata, reikšmė. Mokinio – medijų turinio kūrėjo vaidmuo. Medijų tekstų kūrimo ypatumai.	PowerPoint pateiktis (12 skaidrių). Užduočių pavyzdžiai ir šablonai.
3 modulis <i>Pamokos planavimas ir organizavimas ugdant kompetencijas. I sesija</i>		
Temos	Mokomosios medžiagos pavadinimas	Mokomosios medžiagos apimtis
Pamokos uždavinio ir vertinimo kriterijų formulavimas atsižvelgiant į planuojamus ugdyti pasiekimus ir kompetencijas.	Pamokos uždavinio ir vertinimo kriterijų formulavimas atsižvelgiant į planuojamas ugdyti kompetencijas.	PowerPoint pateiktis (10 skaidrių).
Metodų parinkimas ir pamokų veiklų planavimas atsižvelgiant į pamokos	Metodų parinkimas ir pamokų veiklų planavimas atsižvelgiant į	PowerPoint pateiktis (10 skaidrių).

uždavinį, ugdomus pasiekimus ir kompetencijas.	ugdomus pasiekimus ir kompetencijas.	
Ugdymo sėkmės vertinimo kriterijai ir jų sąsaja su mokymo(si) diferencijavimu, individualizavimu, personalizavimu ir pastoliavimu.	Ugdymo sėkmės vertinimo kriterijai ir jų sąsaja su mokymo(si) diferencijavimu, individualizavimu ir personalizavimu pamokoje ugdant planuojamas kompetencijas.	PowerPoint pateiktis (12 skaidrių).
Mokymasis bendradarbiaujant. Savivaldis mokymasis.	Mokymasis bendradarbiaujant. Savivaldis mokymasis.	PowerPoint pateiktis (10 skaidrių). Užduotys.
Įšivertinimas, grįžtamasis ryšys ir refleksija ugdant planuojamus pasiekimus ir kompetencijas. Įvairūs būdai ir įrankiai.	Įšivertinimas, grįžtamasis ryšys ir refleksija ugdant planuojamus pasiekimus ir kompetencijas.	PowerPoint pateiktis (8 skaidrės). Užduočių šablonai
Skaitmeninių ugdymo priemonių tikslingas parinkimas.	Skaitmeninių ugdymo priemonių tikslingas parinkimas.	PowerPoint pateiktis (5 skaidrės).
3 modulis <i>Pamokos planavimas ir organizavimas ugdant kompetencijas. II sesija</i>		
Temos	Mokomosios medžiagos pavadinimas	Mokomosios medžiagos apimtis
Planavimas: ilgalaikis planas, ciklo planas, pamokos planas.	Planavimas: ilgalaikis planas, ciklo planas, pamokos planas.	PowerPoint pateiktis (10 skaidrių). Planų pavyzdžiai. Užduotys.
Lenkų tautinės mažumos gimtosios kalbos ir literatūros bendrosios programos įgyvendinimo patirtys: praktinis pamokų scenarijų kūrimas ir jų analizavimas.	Lenkų tautinės mažumos gimtosios kalbos ir literatūros bendrosios programos įgyvendinimo patirtys.	Užduočių pavyzdžiai. Užduotys.
Mokymų patirties reflektavimas ir tobulėjimo krypčių apibendrinimas.	Mokymų patirties reflektavimas ir tobulėjimo krypčių apibendrinimas.	Užduočių pavyzdžiai. Užduotys.
4 modulis <i>Mokinių pasiekimų vertinimo ypatumai lenkų tautinės mažumos gimtosios kalbos ir literatūros pamokoje</i>		
Temos	Mokomosios medžiagos pavadinimas	Mokomosios medžiagos apimtis
Mokymosi pasiekimų ir pažangos vertinimas: formuojamasis, diagnostinis, apibendrinamasis. Formuojamojo vertinimo paskirtis ir būdai.	Mokymosi pasiekimų ir pažangos vertinimas: formuojamasis, diagnostinis, apibendrinamasis.	PowerPoint pateiktis (8 skaidrės).

Formuojamasis vertinimas – būdas pagerinti mokymosi veiksmingumą, mokinių motyvaciją ir tarpasmeninius santykius, mokinių tarpusavio vertinimą ir įsivertinimą.	Formuojamasis vertinimas.	PowerPoint pateiktis (16 skaidrių). Užduotys.
Vertinimo kriterijų formulavimas ir jų sąsaja su mokymo(si) diferencijavimu, individualizavimu ir personalizavimu pamokoje ugdant planuojamas kompetencijas.	Vertinimo kriterijų formulavimas ir jų sąsaja su mokymo(si) diferencijavimu, individualizavimu ir personalizavimu pamokoje ugdant planuojamas kompetencijas.	PowerPoint pateiktis (10 skaidrių).
Diagnostinių ir apibendrinamųjų užduočių kūrimas ir vertinimas; rezultatų panaudojimas ugdymo procese.	Diagnostinių ir apibendrinamųjų užduočių kūrimas ir vertinimas.	PowerPoint pateiktis (12 skaidrių). Užduočių pavyzdžiai. Užduotys.
5 modulis <i>Įtrauktis ir švietimo pagalba</i>		
Įtraukties principo realizavimo pokyčiai ir perspektyvos atnaujinto bendrojo ugdymo turinio kontekste.	Lietuva. Švietimas šalyje ir regionuose 2022. (Įtraukusis ugdymas).	PowerPoint skaidrių pateiktis (8 skaidrės).
Rekomendacijų dėl atnaujintų bendrųjų programų pritaikymo specialiųjų ugdymosi poreikių turintiems mokiniams pristatymas.	Rekomendacijos dėl atnaujintų bendrųjų programų pritaikymo specialiųjų ugdymosi poreikių turintiems mokiniams.	PowerPoint skaidrių pateiktis (6 skaidrės).
Mokinių, turinčių specialiųjų ugdymosi poreikių, edukacinių galimybių apibūdinimas.	Rekomendacijos dėl atnaujintų bendrųjų programų pritaikymo specialiųjų ugdymosi poreikių turintiems mokiniams.	PowerPoint skaidrių pateiktis (10 skaidrių).
Mokytojo parengtis ugdyti specialiųjų ugdymosi poreikių turinčio mokinio kompetencijas.	Rekomendacijos dėl atnaujintų bendrųjų programų pritaikymo specialiųjų ugdymosi poreikių turintiems mokiniams.	PowerPoint skaidrių pateiktis (8 skaidrės).
Mokinių, turinčių specialiųjų ugdymosi poreikių, ugdymo galimybės, iššūkiai, problemos išnaudojant atnaujintų bendrųjų programų potencialą bei Rekomendacijas.	Rekomendacijos dėl atnaujintų bendrųjų programų pritaikymo mokiniams, turintiems specialiųjų ugdymosi poreikių.	PowerPoint skaidrių pateiktis (12 skaidrių), užduočių lapai grupiniam darbui (2 grupės).

Kompiuteriai, projektorius arba interaktyvus ekranas (kontaktiniam), vaizdo kamera, mikrofonas, interneto ryšys, nuotoliniams mokymams organizuoti skirta virtuali aplinka (Zoom) ir įranga.

Programai rengti naudotos literatūros ir kitų informacinių šaltinių sąrašas

1. *Bendrujų programų atnaujinimo gairės* (2019). Vilnius: Švietimo, mokslo ir sporto ministerija. Prieiga per internetą: https://www.nsa.smm.lt/wp-content/uploads/2020/01/bendruju-programu-atnaujinimogaires_internetine-versija.pdf
2. Bruzgelevičienė Ramutė, Ugdymo paradigms iššūkiai didaktikai, Vilnius, Lietuvos edukologijos universiteto leidykla, 2014. Prieiga per internetą: <http://talpykla.elaba.lt/elaba-fedora/objects/elaba:11726596/datastreams/MAIN/content>
3. Bruzgelevičienė, R. (2020). *Ugdymo turinio kūrimas mokyklos lygmeniu: galimybės ir iššūkiai*. Analizė diskusijoms kuriant ir (arba) atnaujinant ugdymo turinį. Vilnius: Nacionalinė švietimo agentūra. Prieiga per internetą: [Ugdymo turinio kūrimas mokykliniu lygmeniu Ramutė Bruzgelevičienė.pdf \(Irv.lt\)](https://www.nsa.smm.lt/wp-content/uploads/2020/01/ugdymo-turinio-kurimas-mokykliniu-lygmeniu-Ramute-Bruzgelevicienie.pdf)
4. Burke, W. (2017). *Organization change – Theory and practice*. New York: SAGE Publications.
5. Dr. Sergejus Neifachas, dr. Giedrė Slušnienė, dr. Tomas Butvilas, Mokyklų pasirengimo diegti atnaujintas pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo bendrąsias programas veiklos tyrimas. Tyrimo ataskaita, Vilnius 2022 <https://www.nsa.smm.lt/wp-content/uploads/2022/06/Tyrimo-ataskaita-2022-06-10.pdf> (žr. 2022-08-19)
6. Duoblienė, L. (2018). *Pohumanistinis ugdymas. Dekoduoti*. Monografija. Vilnius: Vilniaus universiteto leidykla.
7. *Edukacijos tyrimais grįstos švietimo politikos formavimas* (2022). Medžiaga diskusijai. Vilnius: Nacionalinė švietimo agentūra.
8. Geros mokyklos koncepcija (2015). http://www.nmva.smm.lt/wp-content/uploads/2015/08/GM_koncepcija_11-121-V.V..pdf (žr. 2022-08-11)
9. Hargreaves, A., Fullan, M. (2019). *Profesinis kapitalas. Ugdymo pertvarka kiekvienoje mokykloje*. Vilnius: Eugrimas.
10. *Hibridinio mokymo(si) / ugdymo(si) patirties analizė* (2021). Vilnius: Nacionalinė švietimo agentūra. Prieiga per internetą: [Hibridinio-mokymosi-ugdymosi-patirties-analize.pdf \(smm.lt\)](https://www.nsa.smm.lt/wp-content/uploads/2021/10/Hibridinio-mokymosi-ugdymosi-patirties-analize.pdf)
11. *Kiek teisingas Lietuvos bendrasis ugdymas, palyginti su kitomis Europos šalimis?* 2021 lapkritis, Nr. 4 (194) Švietimo problemos analizė. [nr4-aLietuvos-bendrasis-ugdymas_elektroninis.pdf \(smm.lt\)](https://www.nsa.smm.lt/wp-content/uploads/2021/10/Kokybiskas-svietimas-visiems.pdf)
12. *Kokybiškas švietimas visiems visa gyvenimą: artėjame prie vizijos ar tolstame nuo jos?* NŠA Vilnius 2020 <https://www.nsa.smm.lt/wp-content/uploads/2021/10/Kokybiskas-svietimas-visiems.pdf> (žr. 2022-08-19)
13. *Kompetencijų aprašai* (2020). Prieiga per internetą: <https://www.mokykla2030.lt/kompetenciju-ir-vaiko-raidos-aprasai/>
14. *Lenkų tautinės mažumos gimtosios kalbos ir literatūros bendroji programa 2022*. Prieiga per internetą: <https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/1a764050239511edb4cae1b158f98ea5>
15. *Lietuva Švietimas šalyje ir regionuose 2021*. Nuotolinis mokymas(is). Vilnius: Nacionalinė švietimo agentūra. Prieiga per internetą: [Nacionalinė švietimo agentūra](https://www.nsa.smm.lt/wp-content/uploads/2021/10/Lietuva-svietimas-salyje-ir-regionuose-2021.pdf)

- » [Švietimo būklės analizės \(smm.lt\)](#)
16. Lietuva. *Švietimas šalyje ir regionuose 2022*. Įtraukusis ugdymas. Vilnius: Nacionalinė švietimo agentūra. Prieiga per internetą: [Nacionalinė švietimo agentūra - » Švietimo būklės analizės \(smm.lt\)](#)
  17. Lietuva. *Švietimas šalyje ir regionuose 2022*. Įtraukusis ugdymas. Vilnius: Nacionalinė švietimo agentūra. Prieiga per internetą: [Nacionalinė švietimo agentūra - » Švietimo būklės analizės \(smm.lt\)](#)
  18. Lietuvos tautinių mažumų švietimo būklės analizė 2018. NMVA, ŠMSM, Švietimo Aprūpinimo Centras, 2019. <http://www.nmva.smm.lt/wp-content/uploads/2019/02/Lietuvos-tautini%C5%B3-ma%C5%BEum%C5%B3-%C5%A1vietimo-b%C5%ABkl%C4%97s-analiz%C4%97-2018-m.1.pdf>, (žr. 2022-08-14)
  19. Mauro F. G. (2021). *2030-ieji. Kaip svarbiausios šiandienos tendencijos visiškai pakeis mūsų ateitį?* Vilnius: Eugrimas.
  20. Medijų ir informacinio raštingumo ugdymo metodinė medžiaga <https://duomenys.ugdome.lt/?/mm/dry/med=2> (žr. 2022-08-19)
  21. *Mokyklų pasirengimo diegti atnaujintas pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo bendrąsias programas veiklos tyrimas* (2022). Vilnius: Nacionalinė švietimo agentūra. Prieiga per internetą: [Veiklos tyrimas \(smm.lt\)](#)
  22. *Mokyklų pasirengimo diegti atnaujintas pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo bendrąsias programas veiklos tyrimas* (2022). Vilnius: Nacionalinė švietimo agentūra. Prieiga per internetą: [Veiklos tyrimas \(smm.lt\)](#)
  23. *Mokymasis už klasės ribų*. Praktinės rekomendacijos (2022). Programa „Tyrinėjimo menas: mokomės bendruomenėje“. Vilnius: Kūrybinės jungtys.
  24. Mokymo(si) aplinka XXI amžiuje <http://www.nmva.smm.lt/wp-content/uploads/2012/12/Mokymosi-aplinka-XXI-am%C5%BEiuje-2012-bir%C5%BEelis.pdf> (žr. 2022-08-19)
  25. *Mokymosi analitika ir dirbtinis intelektas mokykloje: ateitis prasideda šiandien* (2021). Klaipėda: Klaipėdos universiteto leidykla.
  26. *Mokymuisi palankios aplinkos kūrimas*. Rekomendacijos mokyklų vadovams ir švietimo politikams (2021). Kaunas: Vytauto Didžiojo universiteto leidykla.
  27. Mokytojo profesijos kompetencijos aprašas (2007). Prieiga per internetą: <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/TAIS.291726>
  28. Mokomės kartu. Metodinės rekomendacijos mokytojams ir švietimo pagalbos teikėjams (2010) http://www.esparama.lt/es_parama_pletra/failai/ESFproduktai/2011_metodines_rekomendacijos_Mokomes_kartu.pdf (žr. 2022-08-19)
  29. Nuotolinis mokymasis. Prieiga per internetą: <https://www.emokykla.lt/nuotolinis/naujienos>
  30. OECD (2020). *Back to the Future of Education: Four OECD Scenarios for Schooling, Educational Research and Innovation*. OECD Publishing, Paris. Prieiga per internetą: <https://doi.org/10.1787/178ef527-en>
  31. OECD (2020). *What Students Learn Matters: Towards a 21st Century Curriculum*, OECD Publishing, Paris. Prieiga per internetą: <https://doi.org/10.1787/d86d4d9a-e>
  32. OECD (2022). *Trends Shaping Education 2022*. OECD Publishing, Paris. Prieiga per internetą: <https://doi.org/10.1787/6ae8771a-en>

33. Pagrindinio ugdymo bendrųjų programų įgyvendinimo rekomendacijos. Prieiga per internetą: <https://www.emokykla.lt/bendrasis/bendrosios-programos/bendruju-programu-projektai>
34. *Pasirengimo diegti atnaujintas bendrąsias programas įsivertinimo kriterijai* (2021), Vilnius: Nacionalinė švietimo agentūra. Prieiga per internetą: https://www.mokykla2030.lt/wp-content/uploads/2021/10/PASIRENGIMO-DIEGTI-ATNAUJINTAS-BENDRASIAS-PROGRAMAS-ISIVERTINIMO-KRITERIJAI_v13-su-priedais.pdf
35. Rekomendacijos dėl atnaujintų bendrųjų programų pritaikymo specialiųjų ugdymosi poreikių turintiems mokiniams. Medžiaga parengta įgyvendinant ESF projektą „[Bendrojo ugdymo mokytojų bendrųjų ir dalykinių kompetencijų tobulinimas](#)“ (Pr. Nr. 09.4.2-ESFA-V-715-02-0001). Projekto vykdymo laikotarpis: 2016 m. – 2022 m. <https://www.emokykla.lt/bendrasis/bendrosios-programos/atnaujintos-bendrosios-programos>
36. Ugdymo procesas, mokant nuotoliniu būdu: iššūkiai, patirtys, sprendimai. Vilnius 2020, <https://www.nsa.smm.lt/wp-content/uploads/2020/11/Ugdymo-procesas-mokant-nuotoliniu-budu-issukiaipatirtys-sprendimai-1.pdf> (žr. 2022-08-19)
37. Valstybės pažangos strategija „Lietuvos pažangos strategija „Lietuva 2030“ (2012). <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/TAIS.425517> (žr. 2022-08-19)
38. Vidurinio ugdymo bendrųjų programų įgyvendinimo rekomendacijos. Prieiga per internetą: <https://www.emokykla.lt/bendrasis/bendrosios-programos/bendruju-programu-projektai>

Kvalifikaciniai reikalavimai lektoriams

1 moduliui pageidautini programos rengėjai. Aukštasis universitetinis išsilavinimas, pedagoginio darbo patirtis ir (arba) suaugusiųjų mokymo patirtis (kvalifikacijos tobulinimo programų įgyvendinimas).

2–4 moduliui pageidautini programų rengėjai. Jungtinė lektorių grupė, aukštasis universitetinis išsilavinimas, pedagoginio darbo patirtis, suaugusiųjų mokymo patirtis (kvalifikacijos tobulinimo programų įgyvendinimas). Lektoriai turi būti susipažinę su atnaujinta Lenkų tautinės mažumos gimtosios kalbos ir literatūros bendrąja programa.

5 moduliui – projekto „Bendrojo ugdymo mokytojų bendrųjų ir dalykinių kompetencijų tobulinimas“ Nr. 09.4.2-esfa-v-715-02-0001 lėšomis vestų 60 val. mokymų „Atnaujintų bendrųjų programų pritaikymas specialiųjų ugdymosi poreikių turintiems vaikams“ dalyviai: vadovai, pedagogai, švietimo pagalbos specialistai.

Reikalavimai dalyviams

Pagrindinio ir vidurinio lenkų tautinės mažumos gimtosios kalbos ir literatūros mokytojai, dirbantys 5–8 ir I–IV klasėse. Dalyviai turi būti susipažinę su Lenkų tautinės mažumos gimtosios kalbos ir literatūros bendrąja programa (2022 m.)